

สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับขวัญของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ คือ

- ด้านการปฏิบัติงาน
- ด้านการบริหาร
- ด้านมนุษยสัมพันธ์
- ด้านสวัสดิการในหน่วยงาน
- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน
- ด้านสุขภาพทางกายและทางจิตใจ

โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร 2 กลุ่ม คือ ครูพลศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 และครูพลศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ โดยคิดค่าเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่า "ที" (t - test) และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ยังเป็นโสด มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีอายุการปฏิบัติงาน 1-5 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี และสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ยังเป็นโสด มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มีอายุการปฏิบัติงาน 1-5 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และส่วนใหญ่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในด้านการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่าอยู่ในระดับขวัญดี มีแตกต่างกันในเรื่องความเพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หัวหน้าหมวดพลศึกษาให้ค่าชมเชยแก่ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติงานสำเร็จ และเป็นผลดี โอกาสที่ครูพลศึกษาได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่คิดเงินเดือนและความรู้สึกก้าวหน้าในอาชีพครูพลศึกษา
4. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในด้านการบริหารของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่า อยู่ในระดับขวัญดี แต่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องครูพลศึกษาสามารถที่จะเรียนต่อในสาขาอื่น เช่น จิตวิทยา แนนว สังคมศึกษาได้ ครูพลศึกษาที่มีผลงานดีเกินและมีความสามารถจริงมีโอกาที่จะไปรับเงินเดือนขึ้นปีละสองชั้น การพิจารณาขึ้นเงินเดือนภายในโรงเรียนทำให้เกิดความแตกสามัคคีระหว่างครู และปริมาณงานสอนและกิจกรรมที่หัวหน้าหมวดพลศึกษามอบให้มีความยุติธรรมเหมือนกับครูพลศึกษาคนอื่น ๆ ภายในหมวด
5. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านมนุษย์สัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็น

ว่าอยู่ในระดับขวัญดี แต่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องครูพลศึกษาสามารถที่จะร่วมมือกับผู้บริหาร คณาจารย์ และนักเรียนจัดส่งกีฬาไปแข่งขันภายนอกโรงเรียน และครูพลศึกษาทุกคนภายในหมวดให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เสียสละทั้งในค่านความคิดและวัสดุอุปกรณ์

6. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านสวัสดิการในหน่วยงาน ครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล ส่วนใหญ่ เห็นว่าอยู่ในระดับขวัญดี ส่วนครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ ส่วนใหญ่เห็นว่าในค่านสวัสดิการในหน่วยงานขวัญของครูพลศึกษาอยู่ในระดับต่ำ มีความแตกต่างกันในเรื่องโรงเรียนตอบแทนคุณความดีแก่ครูพลศึกษาที่ทำงานต่อเนื่องกันจนถึงเกษียณอายุ โดยให้เงินบำเหน็จ-บำนาญ หรือเงินตอบแทนช่วยเหลือ

7. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ เห็นว่าในค่านเศรษฐกิจอยู่ในระดับขวัญดี มีความแตกต่างกันในเรื่องเงินเดือนที่ครูพลศึกษาได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับครูอื่น ๆ แล้วรู้สึกพอใจ ครูพลศึกษามีความรู้สึกว่าได้ทำงานให้แก่โรงเรียนคุ้มกับอัตราเงินเดือนแล้ว รายได้จากการทำงานของครูพลศึกษาเพียงพอที่จะทำให้อุปการะทางสังคมดีขึ้น รายได้ของครูพลศึกษาเพียงพอที่จะจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับตนเองและครอบครัว และเรื่องความพอใจในรายได้และนโยบายการเลื่อนเงินเดือนของโรงเรียน

8. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่าในค่านความมั่นคงและปลอดภัยอยู่ในระดับขวัญดี มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้สึกว่าอยากทำงานเป็นครูพลศึกษาต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่รู้สึกเกิดความเบื่อหน่าย ความรู้สึกมั่นคงและสะดวกสบายที่ได้ทำงานอยู่ในหมวดพลศึกษาของโรงเรียน ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจในสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของครูพลศึกษาเป็นอย่างดี

ความรู้สึกภูมิใจที่ได้มาสอนวิชาพลศึกษาอยู่ในโรงเรียนนี้ และในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ อาจารย์ในหมวดพลศึกษาของการย้ายหรือลาออกไปทำงานที่โรงเรียนอื่นเป็นจำนวนมาก

9. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านุภาพทางกายและทางจิตใจ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่าในค่านุภาพทางกายและทางจิตใจอยู่ในระดับขวัญดี สำหรับค่านนี้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยขวัญของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จะเห็นว่าอยู่ในระดับขวัญดี และขวัญของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่าในค่านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับขวัญดี ในเรื่องสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน ช่วยส่งเสริมและเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ทำอยู่ การได้สอนกิจกรรมพลศึกษาที่ตรงกับความถนัด ความรู้สึกพอใจที่ได้ทำงานตรงกับบุคลิกภาพและตรงกับความสามารถ ความรู้สึกว่าอาชีพครูพลศึกษาเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น การอุทิศเวลาช่วยเหลืองานของหมวดพลศึกษา ความรู้สึกที่ว่าหมวดพลศึกษาได้พยายามส่งเสริมให้ครูภายในหมวดมีโอกาสก้าวหน้า และหัวหน้าหมวดพลศึกษาให้ค่าชมเชยแก่ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติงานได้สำเร็จและเป็นผลดี ซึ่งสอดคล้องกับเฮอ์เบอร์กและคณะ (Herzberg) ได้ร่วมกันทำการศึกษาวิจัยที่เมือง ฟริสเบอร์กรัฐเพนซิลวาเนีย พบว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของคนเราจะดี ถ้าเขาเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำ มีความสำเร็จของงาน ได้รับการยกย่องนับถือ และมีโอกาสก้าวหน้าใน

ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ตัวเองทำอยู่¹ นอกจากนี้ โฮเวลล์ (Howell) แห่งมหาวิทยาลัยบริกแฮม ได้ทำการศึกษาวิจัยขวัญในการปฏิบัติงานของครูและได้พบว่าขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์จะสูงเมื่อครูใหญ่แสดงว่ามีคุณสมบัติในทางวิชาชีพ นับถือค่าและความสำคัญของครูทุกคน ในความนับถือและสรรเสริญแก่ผู้ที่ควรจะได้รับ และไม่ลังเลที่จะช่วยเหลือเด็กให้ประสบความสำเร็จ²

2. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในด้านการบริหารงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือเห็นว่า ในด้านการบริหารงานอยู่ในระดับขวัญดี ในเรื่องความสามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน การได้รับความช่วยเหลือจากผู้นับถือขวัญในการแก้ปัญหา ความสามารถของผู้นับถือขวัญที่บริหารงานดีจนได้รับความนิยมนอกจากผู้นับถือขวัญ โอกาสที่ครูพลศึกษาในโรงเรียนได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ ความสามารถของครูพลศึกษาที่จะเรียนต่อในสาขาอื่น ครูพลศึกษาได้รับการพิจารณาความดีความชอบจากโรงเรียนอย่างยุติธรรม ปริมาณงานสอนและกิจกรรมที่หัวหน้าหมวดพลศึกษามอบให้มีความยุติธรรมเท่าเทียมกัน ความสามารถในการนิเทศการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดพลศึกษาแก่ลูกหมวดพลศึกษา และเรื่องความเชื่อมั่นในความสามารถการบริหารงานของผู้นับถือขวัญ ซึ่งเรื่องนี้ได้สอดคล้องกับคำกล่าวของ แอนเดอร์สัน และแวนไดค์ (Anderson and Van Dyke) ที่กล่าวว่า ขวัญในการบริหารงานของโรงเรียนที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยครูที่มีความเห็นพ้องด้วยกับวัตถุประสงค์ มีส่วนรวมในการกำหนดนโยบาย การได้ใช้

¹F. Herryberg, B. Mausner, and B.B. Synderman, The Motivation to Work (New York : John Wiley, 1959), pp. 44-46.

²Varon L. Howell, "Staff Morale in Elementary Schools : Influenced by Principal Initiated Common Behavioral Incidents," Dissertation Abstracts 34 (1974), p. 7488 A.

ความสามารถให้เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน มีความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และไม่มีปัญหาส่วนตัวมาก¹ และเรื่องเดียวกันนี้ บิตเทล (Bittel) ไคกลาวเสริมว่า ขวัญที่ดีของบุคคลเรานั้นย่อมเกิดจากทัศนคติของบุคคลที่มีต่องานที่ตนทำ ต่อผู้ร่วมงาน ต่อโอกาสที่ได้รับการส่งเสริมในก้าวหน้า และต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชา²

3. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับ ระดับขวัญในค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ เห็นว่า ในค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์อยู่ในระดับขวัญดี ในเรื่องครูพลศึกษาทุกคนภายในหมวดให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ครูพลศึกษาเมื่อมีความขัดแย้งกันในการปฏิบัติงานแต่ผลสุดท้ายก็ตกลงกันได้ เพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี เมื่อเกิดปัญหาความเดือดร้อนในเรื่องส่วนตัวและภาระงาน การทำงานในปัจจุบันเพิ่มความเป็นมิตรและความสามัคคีในหมู่คณะ ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ทำเนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้มีความสามารถ ผู้บังคับบัญชามีความเป็นกันเองกับครูพลศึกษา ผู้บังคับบัญชาเป็นบุคคลที่สามารถปรึกษา หรือขอคำแนะนำในการปฏิบัติงานเป็นการส่วนตัวได้ ผู้บังคับบัญชาไม่เคยลงโทษลงนองควยอารมณ์ แกล้งโทษควยเหตุผลที่สมควรเสมอ ผู้บังคับบัญชายอมรับฟังความคิดเห็นและขอเสนอแนะของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาสามารถที่จะร่วมมือกับผู้บริหาร คณะอาจารย์ และนักเรียนจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี คนงานและภารโรงให้ความร่วมมือกับครูพลศึกษาเป็นอย่างดี และกลุ่มผู้ร่วมงานภายในหมวดพลศึกษามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่จะดำเนินงานทางค่านิยมพลศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้อง

¹Lester W. Anderson, and Lauren A. Van Dyke, School Administration (Boston : Houghton Mifflin Company, 1963), pp. 333-346.

²Lester R. Bittel, What Every Supervisor Should Know (New York : McGraw-Hill Book Co., 1974), p. 66.

คล้องกับ พันัส หันนาคินทร์ ที่กล่าวว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของครูจะดี เมื่อครูมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่แตกแยกกันเป็นก๊กเป็นเหล่า ครูมีความเห็นแก่ส่วนรวม ยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว ยอมเสียสละเวลาและความสุขส่วนตัว เพื่อทำงานให้แก่โรงเรียน หรือคณะครูโดยไม่ต้องขอรางวัล หมั่นติดตามผลงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ และมีความรู้สึกสบายใจที่ได้มาทำงานและอยู่ร่วมกับเพื่อน¹ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของเบอร์เกธ (Bergeth) พบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับครูใหญ่ และมีความพึงพอใจในการสอน ครูจะมีขวัญในการปฏิบัติงานสูง²

4. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านิยมสวัสดิการในหน่วยงาน ครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่เห็นว่า ในค่านิยมสวัสดิการในหน่วยงานอยู่ในระดับขวัญดีในเรื่องเมื่อครูพลศึกษาในโรงเรียนเจ็บป่วย ทางโรงเรียนจ่ายค่ารักษาพยาบาลช่วยเหลืออย่างน้อยครั้งหนึ่ง ครูพลศึกษาที่มีปัญหาหรือเดือดร้อนเกี่ยวกับการเงิน ทางโรงเรียนมีบริการให้กู้ยืมเงินโดยให้เสียอัตราดอกเบี้ยในอัตราเท่ากับธนาคารหรือต่ำกว่าธนาคาร โรงเรียนแจ้งข่าวสารต่าง ๆ หรือคำสั่งของโรงเรียนด้วยการส่งหนังสือเวียนให้ทราบโดยทั่วกัน โรงเรียนจัดบริการใช้เครื่องมือสื่อสารในโรงเรียนอย่างเพียงพอ และโรงเรียนตอบแทนคุณความดีแก่ครูพลศึกษาที่ทำงานต่อเนื่องกันจนถึงเกษียณอายุโดยการให้เงินบำเหน็จบำนาญ ซึ่งเรื่องนี้ เดวิส (Davis) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ขวัญของผู้ปฏิบัติงานสูงก็คือ การให้บำเหน็จรางวัลและการให้ความพึงพอใจทางด้าน

¹ พันัส หันนาคินทร์, การบริหารโรงเรียน (พระนคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2513), หน้า 82.

² Robert L. Bergeth, "An Experimental Study of Teacher Morale in Selected School District of North Dakota," Dissertation Abstracts 31 (1971) : 6293 A.

เศรษฐกิจ¹ ส่วนครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ ส่วนใหญ่เห็นว่าระดับขวัญในค่านสวัสดิการ ในหน่วยงานอยู่ในระดับขวัญต่ำ ในเรื่องโรงเรียนจัดสวัสดิการให้แก่ครูพลศึกษาได้เพียงพอกับความต้องการ ครูพลศึกษาในโรงเรียนเจ็บป่วย ทางโรงเรียนจ่ายการรักษาพยาบาล ช่วยเหลืออย่างน้อยครั้งหนึ่ง โรงเรียนตอบแทนคุณความดีแก่ครูพลศึกษาที่ทำงานต่อเนื่องกัน จนถึงเกษียณอายุโดยให้เงินบำเหน็จหรือบำนาญ โรงเรียนมีห้องสมุดหรือห้องอ่านหนังสือ เพื่อคนควาตำราทางพลศึกษาและข่าวสารเกี่ยวกับค่านพลศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ส่งเสริมกระหว่างครูและผู้นับถือนักศึกษา และโรงเรียนจัดบริการใช้เครื่องมือสื่อสารในโรงเรียนให้อย่างเพียงพอ

5. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่า ในค่านเศรษฐกิจอยู่ในระดับขวัญดีในเรื่องโรงเรียนให้เงินเดือนตรงตามวุฒิของครู เงินเดือนที่ครูพลศึกษาได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับครูอื่น ๆ แล้วรู้สึกว่ามีพอใจ และครูพลศึกษามีความรู้สึกว่าได้ทำงานให้แก่โรงเรียนคุ้มกับอัตราเงินเดือนแล้ว เกี่ยวกับเรื่องนี้ มอร์แกน (Morgan) ไคกลาวว่า คนงานจะมีขวัญดีนั้นจะต้องจ่ายค่าจ้างเงินเดือนให้แก่คนงานเพียงพอแก่ความจำเป็นในการครองชีพ การจ่ายค่าจ้างเงินเดือนต้องจ่ายแก่คนงานด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค เมื่อเทียบกับงานอื่นที่ต้องใช้ฝีมือและคุณภาพในการทำงานเหมือนกัน และค่าจ้างเงินเดือนต้องเหมาะสมกับระดับความสามารถของบุคคล²

6. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นว่าในค่านความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับขวัญดี

¹Keith Davis, Human Relations at Work (Tokyo : McGraw-Hill Kogakusha, 1967), p. 78.

²Clifford T. Morgan, Introduction to Psychology (New York : McGraw-Hill Book Co., 1956), p. 424.

ในเรื่องการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเป็นอย่างดี ผู้บังคับบัญชา
 ใค้มอบหมายงานให้ด้วยความยุติธรรม ความรู้สึกอยากทำงานเป็นครูพลศึกษาต่อไปเรื่อยๆ
 โดยไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจในสวัสดิการและความเป็นอยู่ของครู
 พลศึกษา ความรู้สึกว่าจะช้ชว่างทันทีถ้ามีใค้มาทำการส่ให้เห็นถึงความเลื่อมใเดียวหรือ
 คุ้ณงานค่านพลศึกษา ความรู้สึกภูมิใจที่ใค้สอนวิชาพลศึกษาอยู่ในโรงเรียน ความรู้สึกมี
 ความมั่นคงและสะดวกสบายที่ใค้ทำงานอยู่ในหมวดพลศึกษาของโรงเรียน และความรู้สึก
 วกตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหมวดพลศึกษาอย่างแท้จริง และในเรื่องนี้ เดวิส (Davis)
 ใค้กล่าววว่า องค์ประกอบของกำลังขวัญที่ใค้จะประกอบควยลักษณะท่าทีและบทบาทของการ
 งานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ วัตถุประสงค์หลัก และนโยบายค่านางานขององค์การของพนักงาน
 เจาหนาที่ผู้รวมงานตลอดจนการจัดองค์การและระบบงานที่มีประสิทธิภาพขององค์การ
 นอกจากนี้ การใค้หาเห็นจรางวัลการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง แก่ผู้ปฏิบัติงานก็ยอมเป็น
 เครื่องจูงใจใค้บรรดาผู้ใค้บังคับบัญชา หรือผู้รวมงานมีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติ
 หนาที่การงาน ชยันขันแข็ง มั่นใจ และมีกำลังขวัญดี นอกจากนั้น สภาพของการทำงาน
 ควรใค้ถูกตองตามสขลักษณะ มีอากาศถ่ายเทใค้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ มีเครื่องมือ
 เครื่องใช้ใค้การปฏิบัติงานครบถ้วนเหมาะสม¹ นอกจากนี้ วิล (Wiles) ยังใค้
 กล่าวเสริมว่า ครูจะมีขวัญที่ใค้ใค้จะตองใค้ครูรู้สึกวว่าหน่วยงานมีความมั่นคงและค่านาง
 ชีวิตอย่างผาสุก มีความพึงพอใจใค้สภาพการทำงาน มีความรู้สึกเป็นเจาของ ใค้รับการ
 ปฏิบัติอย่างยุติธรรม มีความรู้สึกใค้ความสำเร็จ และรู้สึกวว่าตนเองมีความสำคัญ ใค้รับ
 โอกาสใค้มีส่วนร่วมใค้การกำหนดนโยบาย และมีความนับถือตนเอง²

¹Ralph C. Davis, Fundamentals to Top Management (New York : Harper & Brother Co., 1951), p. 553.

²Kimball Wiles, Supervision for Better School (New York: Prentice-Hall, Inc., 1953), pp. 57-59.

7. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับระดับขวัญในค่านุภาพทางกายและทางจิตใจ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ เห็นว่าในค่านุภาพทางกายและทางจิตใจ อยู่ในระดับขวัญดี ในเรื่องไม่รู้สึกมีความคับแค้นใจในการทำงานกับเพื่อนร่วมงานบางคน ครูพลศึกษาจำเป็นต้องระวังรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์และแข็งแรงอยู่เสมอ และเกี่ยวกับเรื่องนี้ เดวิส (Davis) โคลกล่าวถึงความสำคัญของขวัญในการปฏิบัติงานว่า กำลังขวัญในการปฏิบัติงานอาจเทียบได้กับสุขภาพที่มีความสำคัญต่อร่างกาย เพราะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพทางร่างกายโดยทั่ว ๆ ไป กำลังขวัญจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของมนุษย์สัมพันธ์โดยทั่วไปเช่นเดียวกัน และถ้าหากกำลังขวัญในการทำงานเสื่อมลง ก็ควรจะได้รับการเอาใจใส่ดูแลรักษาและตรวจสอบเช่นเดียวกับสุขภาพของคน สุขภาพจะดีเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายและจิตใจของแต่ละคน¹

8. การศึกษาวิจัยระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับขวัญดี อาจกล่าวได้ว่าสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับดีด้วย ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาของ แอนเดอร์สัน (Anderson) พบว่า ขวัญในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ²

¹Keith Davis, Human Relations at Work, p. 59.

²Lester W. Anderson, "Teacher Morale and Student Achievement," Journal of Education Research (May 1953) : 693-698.

ข้อเสนอแนะ

1. เกี่ยวกับด้านการบริหารงาน สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์มากที่สุด คือ การไม่มีส่วนรวมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบ ขอบบังคับ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้ครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ มีความรู้สึกว่าตนเองขาดความเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนไป เกี่ยวกับเรื่องนี้สมควรที่ผู้บริหารการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูพลศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบ ขอบบังคับ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนบ้าง นอกจากนี้ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองให้ครูพลศึกษาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเกิดความพึงพอใจในนโยบายการบริหารงานของโรงเรียน คงจะทำให้ขวัญของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ดีขึ้น

2. เกี่ยวกับด้านสุขภาพทางกายและทางจิตใจ สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์มากที่สุดคือ การสอนวิชาพลศึกษากลางสนามติดต่อกันหลายชั่วโมง ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพทางกายและทางจิตใจ เพราะจะทำให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยอ่อน จิตใจเกิดอารมณ์หงุดหงิดและโมโหง่าย เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้บริหารการศึกษาควรจัดตารางสอนของครูพลศึกษาอย่าให้มีชั่วโมงสอนติดต่อกันหลายชั่วโมง ควรมีช่วงเว้นให้ครูพลศึกษาได้มีโอกาสพักผ่อนบ้าง เพราะครูพลศึกษาเป็นคนไม่ใช่เครื่องจักร นอกจากนี้ ผู้บริหารการศึกษาควรแนะนำ ส่งเสริม หรือจัดบริการให้ครูพลศึกษาได้ตรวจสุขภาพของตนเองอย่างน้อยปีละครั้ง

3. เกี่ยวกับด้านกรปฏิบัติงาน สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ มากที่สุดคือ เรื่องความไม่เพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เพราะอุปกรณ์

พลศึกษาที่จะนำออกสอนนักเรียนยังมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และบางครั้งอุปกรณ์พลศึกษาที่นำออกสอนนักเรียนอยู่ในสภาพที่ชำรุดหรือล้าสมัย ทำให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นไปโดยยากลำบาก ดังนั้น ในขณะที่ยังไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์หรือยังไม่สามารถหาอุปกรณ์ใหม่ ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนได้ ก็สมควรอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะต้องรู้จักปรับปรุง คัดแปลง และผลิตอุปกรณ์บางอย่างขึ้นใช้เอง และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะต้องให้การดูแลรักษา ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์พลศึกษาที่มีอยู่เดิมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนให้มากที่สุด นอกจากนี้ สมควรที่ผู้บริหารการศึกษาควรที่จะเริ่มการปรับปรุงหรือควบคุมดูแลให้ปัญหาและอุปสรรคนั้นหมดสิ้นไป คงจะทำให้ขวัญของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ดีขึ้น แลเห็นพอใจในสภาพตนเองมากกว่าเดิม

4. เกี่ยวกับค่าน้ำสวัสดิการในหน่วยงาน สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์มากที่สุด คือ โรงเรียนจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูพลศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการ เช่น โรงเรียนยังขาดห้องสมุด หองอ่านหนังสือเพื่อคนควาตำราทางคานพลศึกษา ขาดการจัดกิจกรรมเพื่อความบันเทิง สังสรรระหว่างครู และผู้บังคับบัญชา การจัดบริการใช้เครื่องมือสื่อสารในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ส่วนมากยังไม่ได้รับบริการเรื่องการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลเมื่อตนเองเจ็บป่วยหรือบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย แม้กระทั่งเมื่อตนเองทำงานจนครบเกษียณอายุก็ไม่ได้รับเงินบำเหน็จ-บำนาญเป็นเงินตอบแทนช่วยเหลือ เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้บริหารการศึกษาควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วให้เพียงพอกับความต้องการของครู โดยเฉพาะครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ที่เกี่ยวกับเรื่องเงินค่ารักษาพยาบาล และการให้เงินตอบแทนเมื่อทำงานครบเกษียณอายุเพื่อจะทำได้เป็นการบำรุงขวัญ คงจะทำให้ขวัญของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ดีขึ้น

5. เกี่ยวกับค่านเสรษฐกิจ สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล และครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์มากที่สุด คือ เรื่องรายได้จากการทำงานของครูพลศึกษาไม่เพียงพอที่จะจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับตนเองและครอบครัว เนื่องจากในสภาวะสังคมปัจจุบัน เศรษฐกิจและค่าครองชีพได้เพิ่มตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่อัตราเงินเดือนครูและค่าครองชีพยังอยู่ในอัตราเดิม จึงสมควรที่ทางรัฐบาลควรปรับปรุงอัตราเงินเดือนและค่าครองชีพของครูเสียใหม่เพื่อให้ทันกับสภาวะของเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

การวิจัยเรื่องขวัญของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างเฉพาะครูพลศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ไม่ได้อบรมคลุมไปถึงครูพลศึกษาที่สอนในโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนอาชีวศึกษา หรือโรงเรียนที่อยู่ในส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ขอบข่ายของการวิจัยก็มีจำกัด ดังนั้น การวิจัยที่ควรกระทำต่อไปมีดังนี้

1. วิจัยระดับขวัญของครูพลศึกษาในโรงเรียนเทศบาลในกรุงเทพมหานคร
2. วิจัยระดับขวัญของครูพลศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร
3. วิจัยระดับขวัญของครูพลศึกษาในโรงเรียนส่วนภูมิภาค
4. ศึกษาเปรียบเทียบขวัญของครูพลศึกษาในกรุงเทพมหานคร กับขวัญของครูพลศึกษาในส่วนภูมิภาค
5. ศึกษาถึงความแตกต่างของขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา โดยพิจารณาถึงเรื่องเพศ อายุ วุฒิ และอายุการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
6. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา